

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

Зінчук Л.М.,
магістр, спеціальність «Облік і оподаткування»,
науковий керівник:
к.е.н., доцент Тулуш Л.Д.,
Університет економіки та права "КРОК"

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

Досліджено питання організації обліку виплат працівникам підприємства, узагальнено економічну сутність та значення заробітної плати, як складової поточних виплат працівникам. Розглянуто законодавче регулювання та нормативно-правове забезпечення обліку і звітності розрахунків з оплати праці, а також досліджено організацію і методологію обліку та визначено основні проблеми та завдання організації обліку праці та її оплати.

Питання оплати праці, організації її обліку та нормативно-правового забезпечення, а також документування розрахунків та вдосконалення контролю за оплатою праці, досліджуються в працях багатьох науковців серед яких особливо варто відмітити: Суліменко Л.А., Киян А.В., Вітер С.А., Малашевська А.А., Овсяк Н.В. Лобань К.Б., Семенова С.М., Сіренко Н.М., Щербина Ю.О., Юрченко О.Г. та інших дослідників.

Заробітна плата, як основне джерело грошових доходів працівників має важливе значення в системі обліку підприємства, адже вона є суттєвою часткою витрат підприємства [1] З іншого боку, заробітна плата є ефективним засобом мотивації працівників, внаслідок чого в сучасних умовах недостатньо лише забезпечити зацікавленість працівників у певних результатах праці, а й виникає необхідність у підвищенні ефективності праці.

Основними завданнями та об'єктами організації обліку праці та її оплати є:

- облік робочого часу та контроль за його використанням ;
- облік виробітку робітників та контроль за виконанням норм виробітку;
- узагальнення заробітної плати за її видами і формами та об'єктами обліку витрат;
- облік розрахунків з працівниками по заробітній платі та інших виплатах;
- організація виплати заробітної плати;
- організація роботи апарату бухгалтерії (відділу обліку праці і зарплати).

[2 с. 233]

Загальні методологічні засади забезпечення з виплат персоналу та їх розкриття у фінансовій звітності, складеній згідно з МСФЗ, здійснює відповідно до вимог МСБО 19 «Виплати працівникам».

Оплата праці працівників, які знаходяться в трудових відносинах з підприємством, регулюється нормами чинного законодавства та внутрішніми нормативними актами, зокрема: Колективний договір; трудовий договір, штатним розписом; Положенням про оплату праці; Положенням про преміювання, мотивацію працівників; посадовими інструкціями працівників; іншими нормативними документами. Для здійснення розрахунків з оплати праці застосовують такі документи: таблиць обліку робочого часу; листи непрацевдатності; накази, розпорядження з питань кадрів; реєстри депонованої зарплати; розрахунково-платіжні відомості; картки особових рахунків працівників; накопичувальні відомості; меморіальні ордери; форми фінансової і статистичної звітності; журнал-головна книга.

Розрахунки з працівниками обліковуються на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». За кредитом цього рахунка відображають нарахування працівникам підприємства належних їм сум, а за дебетом – погашення заборгованості роботодавця за такими виплатами, утримання ПДФО і ВЗ, платежів за виконавчими документами, а також інші утримання. Для відображення витрат виділено рахунок 81 «Витрати на оплату праці».

Найважливішими завданнями організації обліку розрахунків за виплатами працівникам спрямовані на забезпечення у встановлені в Колективному договорі строки (у разі несвоєчасної виплати заробітної плати, нараховувати компенсацію втрати частини заробітної плати працівників відповідно до законодавства України) та в повному обсязі (згідно відпрацьованого часу із урахуванням надбавок, доплат та оплати за святкові дні тощо) провести розрахунки з оплати праці, тобто своєчасне нарахування заробітної плати та інших виплат, а також розрахунок утримань та забезпечення своєчасності і достовірності віднесення суми нарахованої заробітної плати і відрахувань на витрати та оперативного контролю, складання необхідної звітності, а також ведення розрахунків із бюджетом щодо утриманих податків, військового збору та нарахованого єдиного соціального внеску.

Вдосконалення обліку розрахунків за виплатами працівникам вимагає таких змін:

- удосконалення наявної системи організації електронного документообігу;
- розробка інструкцій щодо послідовності дій при нарахуванні заробітної плати, карт контролю по ПДФО, ВЗ, ЄСВ;
- удосконалення чинної моделі обліку шляхом розробки альбому типових бухгалтерських проведення;
- автоматизації обліку, доопрацювання програмних забезпечень відповідно до чинного законодавства;
- підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії (відділу нарахування заробітної плати).

Організація виплати заробітної плати під впливом економічних та виробничих змін перебуває у постійних перетвореннях. Тому для належного вдосконалення механізму оплати праці, важливими є державна підтримка та надійна законодавча база, з урахуванням сучасного темпу економічного життя та інших актуальних проблем. [3, с. 29].

Удосконалення організації праці в сучасних умовах ринкових відносин на пряму пов'язано з нормуванням праці. Відсутність належно визначених норм праці призвело до втрати зв'язку заробітної плати з кінцевими результатами праці. Обґрунтовані прогресивні норми праці заохочують використання наявних на підприємстві резервів для подальшого підвищення продуктивності праці. [3, с. 40].

Виходячи з цього, є цілком логічною потреба в актуальній, неупередженій та достовірній інформації про розрахунки по оплаті праці з точки зору будь-якої зі сторін суспільно-трудових відносин – країни, роботодавця і найманого працівника. Саме в таких умовах особливу актуальність отримує вивчення теоретичних і прикладних якостей бухгалтерського обліку та аудиту розрахунків по оплаті праці. [4, с. 22]

На даний момент існує досить велика кількість універсальних комплексів ведення бухгалтерського обліку, що призначені для автоматизації обліку праці та заробітної плати. Дуже важливо відображати економічно достовірну та обґрунтовану інформацію про виконання нормативів і динаміку показників про працю, нагляд за дотриманням співвідношення зростання продуктивності праці та заробітної плати, за зменшенням невиробничих витрат скритих та явних витрат робочого часу, стимулювання праці на підприємстві. На основі цієї інформації здійснюється контроль за виконанням робочого часу на підприємстві, впровадження прогресивних методів праці, дотриманням правильного співвідношення між зростанням продуктивності праці та заробітної плати [5, с. 18].

Заробітна плата нині виконує функції, а саме:

- збереження зайнятості, запобігання безробіттю ціною зниження заробітної плати;
- забезпечення соціальних гарантій;
- збереження попереднього статусу, пов'язаного із попереднім робочим місцем;
- стримування інфляції (шляхом заборгованості із заробітної плати);
- перерозподіл зайнятих по галузях і сферах економіки;
- поширення нелегальної діяльності та вторинної зайнятості;
- посилення мобільності робочої сили. [6, с. 71]

Отже, облік праці та заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти впровадженню системи матеріального та морального стимулювання для підвищення продуктивності праці, якості наданих послуг, раціонального використання техніки, обладнання, матеріалів, запровадження нових, більш продуктивних методів роботи, тобто забезпечення стабільної та ефективної роботи задля поліпшення фінансового стану підприємства в цілому. Важливою є також організація режиму праці та відпочину працівників встановлених відповідно до чинного законодавства України з метою поліпшення організації праці, підвищення її ефективності, гармонійного поєднання соціально-економічних та особистих інтересів працівників. Ефективна організація обліку за виплатами працівникам залежить не тільки від результатів праці робітників, але і від ефективної діяльності виробничих підрозділів та вміння співпрацювати між собою для отримання в найкоротші строки достовірної інформації необхідної

для спільної роботи. Для цього на підприємстві мають бути чітко розподілені функції обліку між відділами. Також можна виділити такі важливі аспекти для покращення організації обліку розрахунків за виплатами працівників:

- удосконалення автоматизації ділянок обліку;
- удосконалення наявної системи організації електронного документообігу;
- запровадження заохочувальних виплат, премій, надбавок для працівників;
- запровадження на підприємстві гнучкого режиму робочого часу;
- доступність професійного розвитку працівників.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР.
2. Островерха Р.Е. Організація обліку/Р.Е. Островерха//Україна – 2012 – с. 233.
3. Костюченко І. Нормування і форми оплати праці. / І. Костюченко // Науковоекономічний та суспільно-політичний журнал «Праця і закон». – 2009. – № 5. – с. 29, 40.
4. Літвінова Ю. О. Удосконалення обліку оплати праці на вітчизняних підприємствах / Ю. О. Літвінова // Рецензований науковий журнал «Управління розвитком». – 2013. – № 15. – с. 22.
5. Міщенко А.М. Сучасні проблеми обліку розрахунків з оплати праці та шляхи їх вирішення / А. М. Міщенко // Рецензований науковий журнал «Управління розвитком». – 2013. – № 23. – с. 18.
6. Старченко Н.М. Удосконалення методики обліку виплат працівникам. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Випуск 9(33). Ч. 3. 2012. с. 71.

Іванченко Н.М.,

магістр, спеціальність «Облік і оподаткування»,

науковий керівник:

д.е.н., професор Пантелеєв В.П.

Національна академія статистики, обліку та аудиту

(м. Київ)

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Розвиток виробництва неможливий без виготовлення конкурентоспроможної продукції та її реалізації на внутрішніх і зовнішніх ринках збуту. Водночас необхідною передумовою здійснення виробничого процесу є наявність значної кількості виробничих запасів. Формування правдивої інформації про наявність та рух запасів, а також правильна організація ведення бухгалтерського обліку їх вартості забезпечують достовірність фінансової звітності. Тому питання організаційні аспекти бухгалтерського обліку виробничих запасів відповідно до